

Glasiło Mestne občine Ljubljana, letnik XIX, številka 2, februar 2014, ISSN 1318-797X

Ljubljana

4
Odstranjevanje
posledic žleda
poteka po
sanacijskem
načrtu

10
Napovedani
mestni projekti
se uresničujejo

6
Nagrajenci
na področju
varstva pred
naravnimi
nesrečami

36
Razpis
za Župančičeve
nagrade

Ljubljana

Več od solidarnosti

Prejemniki državnih priznanj Civilne zaščite iz Mestne uprave MOL	2
Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl: Več kot solidarnost	3
Odstranjevanje posledic žleda	4
Priznanja na področju varstva pred naravnimi nesrečami	6
Tomaz Kavčič: Za dežjem vedno posije sonce	7
Nadaljevanje razvojnega ciklusa Ljubljane	8
Uresničevanje napovedanih mestnih projektov	10
Stanovanjska ponudba v Ljubljani	14
Nepremičninski sejem MIPIM 2014	15
Dr. Brigita Jamnik, Blaž Horvat: Odvajanje padavinske vode je izkaz urejenosti mesta	17
Aina Šmid: 450 let klasično-humanističnega pouka v Ljubljani	18
Dušan Muc: Mozaik moje Ljubljane	19
Mateja Lesar: Brezplačno učenje z mentorjem v Mestni knjižnici Ljubljana	20
Nada Breznik: Dr. Aleksander Doplihar	21
Motnje hranjenja – preventivni in socialnovarstveni programi MOL	22
Asist. dr. Karin Serbec o sodobnih vidikih motenj hranjenja	23
Nada Breznik: Mojmir Šiftar, kulinarični mojster športnega duha	24
Mirjana Ribič: Podjetje Tea Time	25
Mirjana Ribič: Trgovina Barlič	26
Staša Cafuta Trček: Vtisi tujih turistov o Ljubljani	27
Emi Vega: Retrospektivna razstava ob 90-letnici Jožeta Ciuhe	28
Prof. dr. Milček Komelj: 150 let Slovenske matice	29
Četrtni razgledi	30
Stane Jagodič: Nagrajena fotografija Helene Koren	35
Ljubljanski vestnik	36
Okoljske meritve	39
Prireditve na Ljubljanskem gradu	40

Fotografiji na naslovnici

Zgoraj: Pomlad v Tivoliju, foto: Dunja Wedam
Spodaj: Nagrajenci na področju varstva pred naravnimi nesrečami, foto: Nik Rovanič

Fotografija na strani 3

Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl, foto: Miha Fras

Avtorica nepodpisanih besedil je odgovorna urednica Nada Šumi.

Izdajatelj: Mestni svet Mestne občine Ljubljana, Mestni trg 1. Zanj: župan Zoran Jankovič. Uredniški odbor: Mitja Meršol (predsednik), Tjaša Ficko, Vesna Kos – Bleiweis, Aleš Kardelj, Stanka Ritonja. Odgovorna urednica in lektorica: Nada Šumi, kontakt: 041/737 863, glasilo.ljubljana@ljubljana.si. Avtorica logotipa: Petra Černe Oven, Studio ID, Oblikovalska zasnova: Miljenko Licul. Naslov uredništva: Glasilo Ljubljana, Mestni trg 1, Ljubljana. Tisk: Set d.o.o., Grafična priprava: Lupa design. Naklada: 121.500 izvodov. Natisnjeno na okolju prijaznem papirju. Glasilo brezplačno prejme vsako gospodinjstvo v Mestni občini Ljubljana.

Saj smo že pozabili: solidarnost je po prvotnem, latinsko francoskem, pomenu trdna vzajemnost; vsi za enega, eden za vse. V nesreči ne more biti samo eden, ob stran mu tisti trenutek brez oklevanja stopi skupnost. Tak je človeški pranagon, še bolj pranagon malega naroda, kakršen je naš – ki je bržkone skozi stoletja kljuboval v krvavem evropskem trebuhu, kamor ga je umestila usoda, prav z njim. Bogve koliko žledi (prastara slovenska beseda!) različnih oblik se je že zneslo nad njim, in vendar je tu še danes! Zadnja nesreča je pokazala, da ta moč deluje še zmeraj. Vseeno, v kakšnih organizacijskih oblikah; polpretekle dni je delovala predvsem z mrežo gasilskih društev, ki jo slovensko prebivalstvo samozaščitno goji že poldrugo stoletje – in to ne samo z gašenjem požarov, temveč tudi kljubovanjem vsem drugim nevarnostim, celo kulturnim in družabnim. Gasilci so naravnost znameniti s svojimi veselicami, pihalnimi godbami, tekmovanji – tudi v najbolj srečnih časih, ne samo v časih nezgod. Njihov pozdrav Na pomoč! je zato univerzalen in ne govori samo o pomoči, temveč tudi o moči, ki jo premorejo, o vztrajanju in kljubovanju. Gasilci so v tem smislu že kar ime za slovensko ljudstvo, prisproda njegove bistvene sile, ki ji očitno ni prišel do živega niti vseobsegajoči egoizem spremenjenega družbenega sistema. Komaj kdo ali pa kar nihče iz množice požrtvovalnih kljubovalcev nesreči, ki nas je doletela, ni spraševal za račune – čeprav so garali dneve in noči: prvo jim je bila zavest, da morajo storiti vse, kar zmorejo, za skupnost, za celoto, za soljudi, za deželo. Naenkrat smo se Slovenci izkazali kot svojevrstno ljudstvo netajkunov, pravo nasprotje vsem tistim, ki so nam zlepa ali zgrda hoteli pobrati dotlej zbrano skupno imetje, ob tem pa še čast, ponos in samozavest; pač tako kot nagovarja in vabi današnja ureditev. – Ob skrajni sebičnosti se je mogočno oglasila solidarnost, vzajemnost; pospremila jo je nova samozavest – in to v deželi, ki je na takšno samozavest zadnja leta že skoraj pozabila. Velika reč! Velikanska! Večja, kot je videti na prvi pogled.

Pomislimo: Slovenija je znana kot ena najbolj gozdnatih dežel v Evropi, kak milijon in dvesto tisoč hektarjev gozda imamo. Ta gozd sproti čisti nesnago iz zraka – tisto, ki jo odložimo vanj sami, in še za lep del Evrope – čeprav o tem v naši skupni 'domovini domovin' nočejo dosti slišati. Potem pa še vse drugo drevje, parkovno in kmetijsko; vse se je nenadoma polomilo, ponekod skoraj v stanje goloseka. Neki svetovljan, ne-Slovenec, da ne bo pomote, je svojčas izjavil, da so naši gozdovi naftno polje prihodnosti – o prestrezanju in čiščenju vode in podobnih dragocenostih niti ni govoril, samo energetsko je reč videl. In zdaj je treba vračunati dejstvo, da je velikanski del tega zaklada z žledom ta hip uničen – dežela je postala invalidna. Ne samo, da je zmanjkalo elektrike, da so bile ceste neprevozne, da je voda vdiralna v domove – vse naenkrat: temveč tudi, da se je s tem zgodil strahovit udarec pogumu za prihodnost, občutku varnosti, samozavesti, prepričanju, da zmoremo; kljub temu, da smo od pamtiveka vsega hudega vajeni. Zapovrh se nam je reč zgodila v trenutku, ko smo s svojo nesposobnostjo in lahkovernostjo še sami zakuhali globoko krizo, tako da smo se začeli med seboj vsenavzkriž obtoževati in tožariti. – V tej deželi-invalidu pa je v veliki nesreči od bogve kod čudežno zraslo izjemno zaupanje vase, neverjetna samozavest; nobenih govorov ni bilo treba, nobenega priganjanja – ljudje so skoraj do zadnjega vzeli svojo usodo dejavno v lastne roke, si množično raje pomagali, kot se obtoževali (mogoče so bili pri tem edina izjema nekateri politiki, toda ti so že zdavnaj zgubili mero za to, kaj je v resnici tisti znameniti nacionalni interes, o katerem sicer tako radi in tako pogosto govorijo).

Solidarnost v zadnji ujmi se je torej spremenila v dragoceno protiujmjo. Če bi bili ciniki, bi zdaj ponovili staro reklo: Vse je za kaj dobro. To pot je bilo morda celo odlično: slovenski ljudje so se v strahoviti nesreči strnili v novo moč.

Akad. prof. dr. Matjaž Kmecl, častni meščan Ljubljane

Odvajanje padavinske odpadne vode je izkaz urejenosti mesta

Dr. Brigita Jamnik in Blaž Horvat, JP VO-KA

Naši dedki in babice se še spomnijo, da so se ceste in ulice, ko je deževalo, vedno spremenile v globoko blato, ki je grozilo, da ti bo sezulo čevlje. Danes se v mestu jezimo na blatne športne čevlje le, ko se vrnemo z Rožnika, Golovca in Šmarne gore, sicer smo na to pozabili. Kaj se je v zadnjem stoletju spremenilo, da se padavine ne zadržujejo v mestu? K sodobni podobi mesta poleg urejenega odvajanja komunalne odpadne vode spada tudi odvajanje padavinske odpadne vode. Odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode je strošek. Do tu nam je uporabnikom kanalizacijskega sistema vse jasno. Količina padavinske odpadne vode, ki odteče v kanalizacijo, je odvisna od intenzitete padavin, na kar ne moremo vplivati, in od površine naše strehe in drugih površin, s katerih se stekajo padavinske vode. Od tu naprej pa se porajajo pomisleki. Poglejmo, zakaj se upravljalci kanalizacijskih sistemov v zadnjem letu tako poglobljeno ukvarjamo s padavinsko odpadno vodo in kaj to pomeni za uporabnike.

Mešan in ločen kanalizacijski sistem - kaj je to

Kanalizacijsko omrežje Ljubljane, ki zbira in odvaja odpadno vodo na Centralno čistilno napravo Ljubljana, je zgrajeno pretežno v mešanem sistemu, kar pomeni, da odvaja tako komunalno kot tudi padavinsko odpadno vodo v času deževja. Predvsem na obrobju mesta pa je kanalizacija zgrajena v ločenem sistemu, kar pomeni, da se na čistilno napravo odvaja le komunalna odpadna voda, padavinska odpadna voda pa se po ločenem cevovodu odvaja v vodotok ali ponika, če predpisi in teren to dovoljujejo.

Zakonodaja zahteva ločen obračun odvajanja in čiščenja padavinske vode s streh

Sprememba zakonodaje^{*} v zadnjem obdobju povzroča precejšnje spremembe v načinu obračuna naših storitev. Cene storitev je namreč treba oblikovati tako, da se bo ločeno od drugih storitev obračunalo odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode s streh. Ta storitev se bo uporabnikom obračunavala glede na količino padavin, ki pade na tlorisno površino strehe, s katere se padavinska odpadna voda odvaja v javno kanalizacijo. Strošek odvajanja in čiščenja odpadne padavinske vode s streh smo uporabniki kanalizacijskega sistema deloma že plačevali tudi doslej, vendar je bil vključen v strošek odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode. Z novim načinom obračuna, ki ga predpisuje zakonodaja, pa se bo strošek odvajanja odpadnih voda obračunal glede na dejansko povzročene stroške.

Zakonodaja sledi načelu »plača povzročitelj obremenitve«, ki je eno od mednarodnih načel varstva okolja, ki zagotavljajo t. i. trajnostni razvoj. Kako? Odgovor je tu: ● Uporabniki, ki padavinske odpadne vode ne odvajate v javno kanalizacijo, storitve ne boste plačevali. ● Uporabniki, ki padavinsko vodo odvajate v javno kanalizacijo za padavinsko vodo, boste plačevali le storitev odvajanja, čiščenja pa ne, ker se padavinska voda ne čisti na komunalni čistilni napravi,

ampak odvaja v vodotok ali ponika. ● Uporabniki, ki padavinsko vodo odvajate v mešan kanalizacijski sistem, pa boste plačevali obe storitvi, odvajanje in čiščenje padavinske odpadne vode.

Padavinska voda v kanalizaciji ni zaželena

Padavinska voda hidravlično obremenjuje kanalizacijsko omrežje ter komunalno čistilno napravo, moti proces čiščenja odpadne vode in zato v kanalizacijskem sistemu ni zaželena.

Cilj zakonodaje je spodbuditi uporabnike, da padavinsko vodo zadržijo za poznejšo uporabo, na primer za namakanje, in jo vrnejo v okolje na kraju nastanka, če je to mogoče. Ponikanja padavinske vode namreč vedno ni mogoče izvesti, kot na primer, če vaš objekt stoji na slabo prepustnih tleh. Predpisi določajo tudi posebne zahteve za vodovarstvena območja, kjer je ponikanje sicer malo onesnažene padavinske odpadne vode s streh mogoče le nad gladino podzemne vode. Zato se tudi ponikanja padavinske vode s streh ne smemo lotiti na pamet, brez temeljitega premisleka in posveta s strokovnjakom.

Pravilni podatki so osnova za pravičen obračun storitve

Konec septembra 2013 ste uporabniki kanalizacijskega sistema, priključeni na mešani ali ločeni padavinski sistem, prejeli pisno informacijo, da preverjamo evidenco površin streh in število stanovanjskih ter poslovnih enot v oskrbovanih objektih. Zavedamo se namreč, da je za potrebe obračuna treba uporabiti podatke, ki ustrezajo dejanskemu stanju na terenu. Evidence Geodetske uprave RS smo uskladili z aktualnimi ortofotoposnetki in pripravili grafične izrisse, iz katerih je bilo razvidno, katere površine in v kakšni velikosti bodo upoštewane kot streha. Prosili smo vas, da podatke iz naših evidenc skrbno preverite in nam morebitne

Foto: arhiv JP Vo-Ka

Nov način obračunavanja storitve odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske vode bo v Ljubljani stopil v veljavo po potrditvi pristojnih organov predvidoma aprila 2014.

spremembe vrnete na predpisanem in podpisanim obrazcu.

Poslanih je bilo 34.000 anket z navodilom, da jih v primeru, če so podatki točni, ni treba vrniti. Če živite v večstanovanjskem objektu, je anketo za vas izpolnil upravnik. Vrnili ste 12.200 anket, večinoma pa so bile spremembe minimalne. Uporabnikom smo bili na voljo v klicnem centru, ki je v prvih dneh prejel čez 600 telefonskih klicev dnevno, nato pa se je število opravljenih pogovorov gibalo okoli 200. Okoli 300 uporabnikov se je zgledilo na sedežu družbe, kjer smo problematiko reševali osebno.

Za količino padavinske odpadne vode se šteje povprečna letna količina padavin v obdobju zadnjih petih let, ki je izmerjena pri meritvah državne mreže meteoroloških postaj, preračunana na tlorisno površino strehe, s katere se padavinska odpadna voda odvaja v javno kanalizacijo ali čisti na čistilni napravi. Za Ljubljano je trenutna povprečna letna količina za zadnjih pet let okoli 1.400 mm ali litrov na m². Letno količino padavinske odpadne vode dobite, če pomnožite tlorisno površino strehe s povprečno letno količino padavin. S 100 m² velike strehe odteče letno 140 m³ padavinske odpadne vode.

Kako naprej

Nov način obračunavanja storitve odvajanja in čiščenja komunalne in padavinske odpadne vode bo v Ljubljani stopil v veljavo po potrditvi pristojnih organov predvidoma aprila 2014, torej bodo računi, ki jih boste prejeli v začetku maja, izdelani po novem. Spremenjen bo tudi način obračunavanja omrežnine, ki se ga v prispevku nismo dotaknili, morda prihodnjič. Za vsa morebitna vprašanja, tudi v zvezi s spremembami načina odvajanja padavinske odpadne vode, ki bi lahko vplivali na obračun, pa nam pišite na e-naslov voka@vo-ka.si. Dogovorili se bomo za terenski ogled in po zabeležki o ugotovljeni spremembi stanja spremenili tudi obračun.

^{*} Uredba o metodologiji za oblikovanje cen storitev obveznih občinskih gospodarskih javnih služb varstva okolja (Ur. l. RS, št. 87/12 in 109/12)

POVZETEK LETNEGA POROČILA O SKLADNOSTI PITNE VODE NA VODOVODNIH SISTEMIH V MESTNI OBČINI LJUBLJANA V UPRAVLJANJU JP VODOVOD-KANALIZACIJA ZA LETO 2013

VODOVODNI SISTEM	MIKROBIOLOŠKA PRESKUŠANJA				FIZIKALNO-KEMIJSKA PRESKUŠANJA			
	Št. vzorcev		Št. neskladnih vzorcev		Št. vzorcev		Št. neskladnih vzorcev	
	Redno preskušanje	Občasno preskušanje	Redno preskušanje	Občasno preskušanje	Redno preskušanje	Občasno preskušanje	Redno preskušanje	Občasno preskušanje
CENTRALNI VODOVODNI SISTEM LJUBLJANA	2204	34	49	1	427	34	0	0
LIPOGLAV	40	1	3	0	39	1	0	0
MALI VRH	27	1	0	0	27	1	0	0
PREŽGANJE	63	1	1	0	63	1	6	0
ŠMARNNA GORA	47	1	10	1	39	1	0	0

Legenda: Redno preskušanje: ozek nabor parametrov; občasno preskušanje: več kot 150 preskušanih parametrov.